

N°. 23.N°. 170.*Afdeeling*

WATERSTAAT A.

8 Juni 1887.

Betreffende:
gezonken vaartuigen.

Bij mijne aanschrijving van 6 October 1885, n°. 19, werden eenige voorschriften gegeven, betreffende de uitvoering van de wet van 13 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151), bij het zinken of aan den grond raken van vaartuigen of andere voorwerpen waardoor de vaart wordt belemmerd en van welke mitsdien spoedige opruiming wordt gevorderd.

Het blijkt dat door sommige Hoofdingenieurs deze aanschrijving in dien zin wordt opgevat, dat ook in gevallen waarin dadelijke opruiming niet noodig is, aan 's Konings Commissaris de noodige gegevens tot het plaatsen der aankondiging in de *Staatscourant* kunnen worden verstrekt, zonder mijne machtiging tot uitvoering van het werk af te wachten.

Dit geeft mij aanleiding U te verzoeken om in gevallen waarbij spoed geen vereischte is, tegelijkertijd met de mededeeling van het zinken of aan den grond geraken van vaartuigen of andere voorwerpen, mij zoo noodig een voorstel tot wegruiming te doen en eerst na verkregen goedkeuring daarvan, den Commissaris des Konings de vereischte gegevens te verstrekken voor het plaatsen der aankondiging.

Aan
Heeren Hoofdingenieurs in de
verschillende districten.

N°. 30.N°. 172*Afdeeling*

WATERSTAAT A.

14 Juli 1887.

*Bericht op schrijven
van 12 April jl, n°. 214,
Kabinet, betreffende:
directieketen.*

Ten einde bij de uitvoering der waterstaatswerken een ruimer gebruik van directie-verblijven te voorkomen dan voor het toezicht bepaaldelijk wordt gevorderd, acht ik het wenschelijk dat de voorstellen tot het oprichten van dergelijke gebouwen, bij de inzending van bestekken of contracten in 't vervolg afzonderlijk worden gemotiveerd en toegelicht.

Daarbij zal in het oog zijn te houden, dat waar de werken in de onmiddellijke nabijheid van bewoonde plaatsen worden uitgevoerd, de keten alleen behooren te strekken tot dag- en nachtverblijf voor het opzichthebbend personeel dat steeds op het werk aanwezig moet zijn en dat de met het toezicht belaste ingenieurs in den regel eene woonplaats kunnen vinden in de nabijzijnde gemeente.

Gelief bij het ontwerpen van bestekken of contracten voor de naleving hiervan zorg te dragen.

Aan

*Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de verschillende districten; enz.*

N°. 16.N°. 173.*Afdeeling*

WATERSTAAT A.

1 October 1887.

*betreffende: reglement
op het baggeren enz.
in de rivieren en
langs de zee-kusten.*

Het is wenschelijk, dat in de voorwaarden van vergunningen, verleend op grond van het bij Koninklijk besluit van 31 Maart 1887 (*Staatsblad* n°. 46) vastgestelde reglement, zooveel mogelijk eenvormigheid besta.

Met het oog hierop doe ik U hierbij twee ontwerpen van voorwaarden toekomen, die in voorkomende gevallen, met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden, tot leidraad kunnen strekken.

Aan

*Teeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de districten; enz.*

Voorwaarden

VOORWAARDEN waardoor aan tot wederopzegging vergunning wordt verleend tot het visschen van schelpdieren op de in de stroomen en zeegaten. de. onder de gemeenten.

Krachtens art. 10 van het reglement, wordt het visschen van oesters en mosselen op de aangeduide plaatsen vergund tot op een afstand van Meters zeewaarts, gemeten uit den buitenteen der dijken en uit de andere werken, duinen en zee-weringen in dat artikel genoemd.

Art. 2. Voor het visschen, dat volgens art. 1 is geoorloofd, mag van geen ander werktuig worden gebruik gemaakt dan van een hand- of slagrijf, die nimmer aan eenig vaartuig verbonden mag zijn.

Art. 3. Het toezicht op het visschen volgens deze beschikking is opgedragen aan den Ingenieur van den Waterstaat te en aan de onder zijne bevelen staande ambtenaren van den waterstaat. Hunne bevelen in het belang der werken en zee-weringen te geven, moeten stipt worden opgevolgd.

Art. 4. Wanneer het mocht blijken, dat door het visschen van oesters of mosselen volgens deze vergunning, of ten gevolge van dien, nadeelen van welken aard ook worden te weeg gebracht aan de oevers, zee-weringen of werken, zoo wordt deze vergunning voorloopig door den in het vorig artikel genoemden Ingenieur geschorst, tot dat de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid daarover nader heeft beslist.

Art. 5. De vergunning vervalt

VOORWAARDEN waaronder aan tot wederopzegging vergunning wordt verleend tot het baggeren met in de rivier onder de gemeenten tusschen de kilometerraaien.

Art. 1. Het baggeren mag geschieden van kilometerraai met systeem met een stoomketel van paardenkracht. Niet anders dan met goedkeuring van den Hoofdingenieur van den Waterstaat mag dit stoombaggerwerktuig door een ander worden vervangen.

Art. 2. Het baggeren moet regelmatig geschieden zonder kuilen of bulten te vormen, en tot geen grootere diepte dan

Art. 3. De overstorting en het vervoeren van specie of het wasschen van den grint moet zoodanig geschieden, dat geene ophooping van afval of oneffenheden op den rivierbodem ontstaan.

Art. 4. Van zonsonder- tot zonsopgang moeten de baggervaartuigen ter zijde van het vaarwater gebracht, daar geankerd en van eene helder lichtgevende lantaarn voorzien zijn.

Art. 5. Door het baggeren, vervoeren of lossen der specie mogen de scheepvaart- en jaagdienst nimmer belemmerd worden.

Art. 6. De ankers moeten steeds nauwkeurig door goed zichtbare boeien worden aangewezen. Behalve een voor- en zoo noodig een achteranker, moeten alle zijankers, kettingen, trossen en dergelijke voorwerpen bij het baggeren gebezigd, van zonsonder- tot zonsopgang hinnen boord gehaald zijn.

Art. 7. Gezonken bagger- of andere vaartuigen bij den concessionaris in gebruik, moeten onmiddellijk door hem of zijne rechtverkrijgenden worden opgeruimd. Bij nalatigheid geschiedt de opruiming op zijne kosten of hunne kosten van Rijkswege.

Art. 8. Ten minste 8 dagen vóór dat met eenig baggerwerk, ingevolge deze vergunning, zal worden aangevangen, wordt hiervan schriftelijk en vrachtvrij door den concessionaris kennis gegeven aan den in art. 9 genoemden Ingenieur.

Art. 9. Het toezicht op het baggeren, ingevolge deze beschikking te verrichten, is opgedragen aan den Ingenieur van den Waterstaat te en aan de onder zijne bevelen staande ambtenaren van den waterstaat, aan wie ten allen tijde vrije en ongestoorde toegang tot het baggervaartuig moet worden verleend. Hun wordt de vereischte hulp verleend, om zich te kunnen overtuigen of de voorwaarden worden nageleefd, en de noodige hulpmiddelen tot het doen van peilingen verstrekt.

Art. 10. De concessionaris moet zich gedragen naar de bevelen die hem door de directie van den waterstaat worden gegeven omtrent de plaats van het baggeren, het verhalen van het baggervaartuig enz., ook in verband met vergunningen die aan anderen zijn of worden verleend.

Art. 11. De vergunning met de bijbehorende voorwaarden of een duidelijk leesbaar en gewaarmerkt afschrift daarvan, benevens een exemplaar van het bij Koninklijk besluit van 31 Maart 1887 (*Staatsblad* n°. 46) vastgestelde reglement, moeten aan boord van het baggervaartuig aanwezig zijn, ter inzage van ieder ambtenaar in art. . . . van dat reglement aangewezen, die zulks zal verlangen.

Art. 12. Wordt deze vergunning opgezegd, dan moet het baggerwerk op de eerste aanschrijving van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en binnen den daarbij te stellen termijn worden gestaakt.

Art. 13. De vergunning vervalt.

N°. 39.N°. 174.*Afdeeling*

WATERSTAAT A.

7 October 1887.

Betreffende:
verlof tijdelijk personeel.

Mijn ambtsvoorganger heeft bij missive van 26 Mei 1884, n°. 7, bepaald, dat ten aanzien van het geven van verlof aan tijdelijke beambten, in voorkomende gevallen, bij analogie, overeenkomstig het bij de Instructie voor het personeel van den Rijkswaterstaat bepaalde zou worden gehandeld.

Ter nadere regeling dezer aangelegenheid is het mij wenschelijk voorgekomen te bepalen dat zoodanig verlof, met behoud van bezoldiging, behoort te worden beperkt tot ten hoogste 10 dagen, het maximum van tijd waarvoor de Hoofdingenieur bevoegd is verlof toe te staan. Wordt langer verlof verlangd, dan kan in geval van ziekte of andere bijzondere omstandigheden, worden overwogen in hoeverre er termen zijn de belooning tijdelijk te blijven uitbetalen. In zoodanig geval worde mij deswege een voorstel onderworpen.

Ik verzoek U de onder Uwe bevelen staande ambtenaren en verder tijdelijk personeel hiermede in kennis te stellen, opdat bij eventueele aanvraag om verlof dienovereenkomstig worde gehandeld.

Aan

Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de verschillende districten; enz.

N°. 35.N°. 175.*Afdeeling*

WATERSTAAT A.

14 April 1888.

*Betreffende:
afrekeningstaten.*

In de afrekeningstaten, zooals zij tot dusver zijn ingezonden, wordt behalve de verrekening der volgens het bestek te doene werkzaamheden en leveringen, ook opgenomen het verwerkte gedeelte van den in sommige bestekken voorkomenden post voor onvoorziene werken. Wel komt aan het slot van zoodanigen staat de verklaring voor dat alle werkzaamheden, leveringen of voorgeschreven uitbetalingen, die niet in den staat voorkomen, alle volgens de besteksbepalingen volledig hebben plaats gehad, doch zulks levert ten aanzien van den post voor onvoorziene werken geen genoegzame zekerheid op dat de verwerkte materialen alle zijn aangewend tot werkzaamheden, niet tot de verplichtingen van den aannemer behoorende.

De Algemeene Rekenkamer verlangt daarom, dat bij de verrekening van dergelijken post voor onvoorziene werken ieder onvoorzien werk waaraan deze post is besteed, afzonderlijk worde genoemd en daarbij vermeld, welke materialen en hoeveelheden daaraan zijn besteed. Dat College wijst daarbij als voorbeeld op de bij de Afdeeling Posterijen van mijn Departement gebruikelijke staten van verrekening. Een afschrift van dergelijken staat gaat ter kennisneming hierbij.

Het komt mij voor dat aan den wensch van de Rekenkamer kan worden voldaan, zonder dat van den bij den Waterstaat gebruikelijken vorm der afrekeningstaten behoefte te worden afgeweken. Kolom 2 van den staat laat toch voldoende ruimte om zoowel de leveringen en werkzaamheden, als de kosten volledig te omschrijven, terwijl het resultaat van deze verrekening vervolgens in een der beide laatste kolommen is uit te trekken.

*Aan**Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de verschillende districten; enz.*

Ik verzoek U bij het opmaken van dergelijke staten van afrekening op het vorenstaande indachtig te zijn.

Voorts zij opgemerkt dat deze staten, ook al sluiten zij op nihil, waarin verrekening van een post voor onvoorziene werken is opgenomen, aan de Rekenkamer moeten worden overgelegd en dus in 't vervolg op zegel zullen zijn in te zenden. Van die stukken zal mitsdien ook voortaan in de certificaten van betaling melding zijn te maken.

N°. 155.N°. 176.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

16 October 1888.

1° Onderafdeeling.*Betreffende: onderhoud
van Rijkswegen.*

Naar aanleiding van vragen en opmerkingen, bij de behandeling van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting bij herhaling gedaan, zijn de Inspecteurs van den Waterstaat uitgenoodigd een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid, om het beheer en onderhoud van de Rijkswegen op minder kostbaren voet in te richten.

Van de uitkomsten van dat onderzoek en de daarop gegronde voorstellen van de Inspecteurs heb ik met belangstelling kennis genomen. Het heeft daarbij mijne aandacht getrokken, dat hoezeer de onderhoudskosten van de Rijkswegen in hun geheel in de laatste jaren zijn verminderd, die kosten toch voor verschillende tot dezelfde categorie behorende wegen zeer sterk uiteenloopen, zonder dat dit verschil altijd voldoende door de lokale omstandigheden wordt verklaard.

Het is mijn verlangen dat bij het beheer en onderhoud der Rijkswegen, in alle opzichten de meest mogelijke spaarzaamheid worde betracht en niets worde verzuimd, wat zonder aan de eischen van het verkeer en van goed onderhoud te kort te doen, strekken kan om de uitgaven tot het strikt noodige te beperken.

Om hiertoe te geraken, is het in de eerste plaats noodig dat zoowel door U als door de onder Uwe bevelen geplaatste ingenieurs voortdurend en nauwkeurig toezicht op den toestand der wegen en daartoe behorende kunstwerken worde gehouden, ten einde eensdeels zoo spoedig mogelijk kunne worden voorzien in kleine gebreken ter voorkoming van grooter schade en anderdeels gestrenge maatregelen kunnen worden genomen of voor-

Aan
Heeren Hoofdingenieurs in
de districten.

gesteld tegen allen, waarvan het blijkt dat zij zich aan plichtverzuim of nalatigheid hebben schuldig gemaakt. Voor het met goed gevolg uitoefenen van zoodanig toezicht, is het vooral noodig dat door U en door de Ingenieurs herhaaldelijk persoonlijke inspectiën worden gehouden, waarbij is te zorgen dat de dag voor zoodanige inspectie bepaald, niet vooraf bekend zij.

Een tweede punt betreft de materialen. Het is wel niet noodig het uitoefenen van het scherpst mogelijke toezicht aan te bevelen, om zich te overtuigen dat de geleverde materialen in elk opzicht aan de gestelde vereischten voldoen. Zeer noodig is het ook te achten dat de keuring der bouwstoffen herhaaldelijk worde geverifieerd. Bij herstellingen of vernieuwingen van wegen, zal, behalve de strenge keuring der materialen, er ook voor gewaakt moeten worden, dat de onderdeelen geene grootere of zwaardere afmetingen hebben dan in verband met hunne bestemming noodzakelijk is, en dat dus bestaande afmetingen zoo weinig mogelijk als grondslag moeten gebezigd worden voor de bepalingen der afmetingen van nieuwe materialen. Evenzeer dient er nauwkeurig op gelet, dat de uit een vernieuwd vak afkomstige steenen, voor zoover zij bruikbaar zijn, opnieuw worden gebezigd.

In de bestekken ware voortaan de bepaling op te nemen, dat bij elke lading steen een door den fabrikant af te geven bewijs van herkomst moet worden overgelegd. Bij elk vak nieuwe bestrating zou dan aantekening moeten worden gehouden van de namen der leveranciers en van de ovens, waarvan de gebruikte klinkers afkomstig zijn.

Bij macadamwegen is er op te letten, dat de macadam geen te groote stukken bevat, en niet vermengd is met steenslag van zachtere steensoorten, noch met aarde, zand, vuil, enz.

Onder de uitgaven voor de wegen bekleeden die voor de tolhuizen geen onaanzienlijke plaats. Zoowel bij de stichting van nieuwe tolhuizen, als bij het onderhoud van bestaande, moet als regel worden aangenomen dat aan geen hogere eischen worde toegegeven dan aan woningen voor gezinnen van dezelfde klasse als waartoe in den regel de tolgaarders behooren, in redelijkheid gesteld kunnen worden. Vooral bij de telkens voorkomende wisseling van personeel is het noodig aan alle overdreven eischen weerstand te bieden.

Het denkbeeld is geopperd, om het aantal wegwerkers in te krimpen, door bijvoorbeeld te bepalen, dat in de nabijheid van groote steden één wegwerker zal worden aangewezen voor elke vijf, doch voor de overige gedeelten van den weg, voor elke tien kilometer. Die wegwerker zou dan zooveel mogelijk in het midden van zijn perceel moeten wonen. Gelief na te gaan in hoever dit in Uw district als regel kan worden aangenomen,

en bij de inzending van nieuwe onderhoudsbestekken mede te deelen, of en zoo ja, waarom van dien regel is afgeweken.

In verband daarmee worde door U aan de onder Uwe bevelen staande ambtenaren volstrektelijk verboden, de wegwerkers voor eenigen dienst, welken ook, te gebruiken, die niet rechtstreeks tot den weg behoort, zooals kantoordienst, het afhalen of bezorgen van brieven en dergelijke werkzaamheden. Tevens wordt hun aanbevolen scherp toezicht te houden dat de wegwerkers, gedurende den voorgeschreven tijd, ook inderdaad op den weg werkzaam zijn.

Het bovenstaande worde door U beschouwd als eene aanduiding in algemeene trekken van hetgeen kan worden verricht om de onderhoudskosten der Rijkswegen niet hooger op te voeren dan werkelijk in het algemeen belang gevorderd wordt, zonder dat daardoor andere maatregelen, die tot hetzelfde doel zouden kunnen leiden, zouden zijn uitgesloten. Daartoe behoort met name de versmalling der wegen, overal waar dat zonder bezwaar voor het verkeer geschieden kan. Ik noodig U uit, zoowel hierover als over andere maatregelen van gelijke strekking Uwe gedachten te laten gaan, en zal gaarne, bij de inzending van nieuwe onderhoudsbestekken, te dien aanzien Uwe beschouwingen en voorstellen ontvangen.

N°. 147.N°. 188.

Afdeling

12 November 1888.

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.

Betreffende: opruiming
van gezonken
vaartuigen.

Ten vervolge op de circulaire van onzen toenmaligen ambtsvoorganger van 6 October 1885, n°. 19, heb ik de eer U mede te deelen dat de Hoofdingenieur voor de rivieren door mij gemachtigd is voortaan, indien *spoedige* opruiming noodig mocht zijn, de aankondiging bedoeld bij art. 2 der wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151) rechtstreeks aan mij ter plaatsing in de *Staatscourant* te zenden.

Aan

Heeren Commissarissen des Konings in
Noordbrabant, Zuidholland, Gelderland,
Utrecht en Overijssel.

N°. 135.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling b.*Betreffende: gezonken
vaartuigen.*N°. 138.

16 Mei 1889.

Ik verzoek U voortaan bij de kennisgeving van het zinken van een vaartuig, tevens mede te deelen of het aan den grond geraken of zinken van het schip aan schuld of opzet is toe te schrijven, opdat beoordeeld kunne worden, of moet worden overgegaan tot toepassing van art. 9 der wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151).

Aan
de Hoofdingenieurs in de verschillende
districten; enz.

N°. 97.N°. 179.*Afdeeling*

21 September 1889.

WATERSTAAT,

1° Onderafdeeling.*Betreffende:**palen langs rijkswegen.*

In antwoord op Uwe in margine vermelde missive, heb ik de eer te berichten, dat het niet in mijne bedoeling ligt hectometerpalen en plantsoenpalen, waar die eenmaal bestaan, op te ruimen.

Intusschen dient bij het stellen van palen langs de rijkswegen tegen overdrijving te worden gewaakt, en kunnen op die wegen, waar tot heden alleen kilometerpalen en halve kilometerpalen werden aangetroffen, de hectometerpalen ook in het vervolg wel achterwege blijven.

Kantonpalen en brugpalen, waarvan het nut ook door U betwijfeld wordt, behooren, voor zoover zij eenmaal bestaan, in het vervolg buiten onderhoud te blijven, en kunnen, zoo zij in vervallen toestand geraken, worden opgeruimd.

Het nummer der bruggen kan dan op de door U voorgestelde wijze op deze kunstwerken worden aangegeven.

Ik verzoek U deze opmerkingen mede te deelen aan de Hoofdingenieurs in de verschillende districten, met verzoek daarnaar in het vervolg te handelen.

Aan

*Heeren Inspecteurs van den Waterstaat
in de beide Inspectiën.*

N°. 168.N°. 180.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling *b*.

10 Maart 1890.

*Betreffende: par. 252
der A.V. metselwerk
in bestekken.*

Ter verijding van bezwaren die het gevolg kunnen zijn van de toepassing van par. 252 der A. V., verzoek ik U voortaan in de bestekken waarin de uitvoering van metselwerken is voorgeschreven, in verband met de gestelde tijdsbepalingen van oplevering, duidelijk te doen omschrijven of bij te late oplevering, de tijd gedurende welke de aannemer volgens die paragraaf niet heeft mogen metselen, al dan niet ten zijnen laste zal zijn

Aan
de Hoofdingenieurs in de
districten; enz.

N°. 155.N°. 181.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

20 Augustus 1890.

3: Onderafdeeling *b*.*Betreffende: port-
vrijdom.*

Het is mij gebleken dat bij enkele ambtenaren van den Waterstaat de geheel onjuiste opvatting bestaat, dat particuliere mededeelingen in een dienstbrief of op een dienstbriefkaart geoorloofd zijn, wanneer daarin tevens dienstzaken zijn behandeld.

Ik heb de eer U te verzoeken aan de onder Uwe Inspectie ressorteerende Rijkswaterstaatsambtenaren te doen mededeelen dat zij zich zorgvuldig hebben te onthouden van mededeelingen omtrent persoonlijke en particuliere aangelegenheden in dienstbrieven of dienstbriefkaarten, daar zulks niet geoorloofd is, en hen er op te wijzen dat het mijn verlangen is dat de bestaande voorschriftten omtrent portvrijdom ten strengste worden gehandhaafd.

Aan
den Heer Inspecteur van den Waterstaat
in de 1e inspectie.
(in gelijken zin aan Inspecteur 2e inspectie).

N°. 136.N°. 182.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

29 September 1890.

1° Onderafdeeling.

Betreffende :
verkoop snoeisel van
boomen.

Door een Uwer ambtgenooten is er mijne aandacht op gevestigd, dat het van de beplantingen langs de Rijkswegen afkomstige snoeisel, hetwelk jaarlijks publiek moet worden verkocht, zeer dikwijls voor een groot gedeelte wordt ontvreemd.

Daar het houden van voldoende toezicht over de langs den weg verspreid liggende hoopen snoeisel, uit den aard der zaak, in vele streken zoo goed als onmogelijk is, is het ter voorkoming van schade, wenschelijk de administratieve behandeling der zaak zooveel mogelijk te bekorten.

Dit kan geschieden door de arrondissements ingenieurs te machtigen, om, zoodra de houthoopen of tassen gereed en getaxeerd zijn, daarvan onmiddellijk rechtstreeks aan den betrokken ontvanger der registratie kennis te geven, met opgaaf der voorwaarden van verkoop, welke vooraf aan Uwe goedkeuring moeten worden onderworpen.

De arrondissements-ingenieur zendt daarvan gelijktijdig bericht aan den Hoofdingenieur, door wien de gewone mededeeling aan den directeur der registratie en domeinen wordt gedaan.

De Minister van Financiën zich met dat voorstel vereenigende, heeft de ontvangers der registratie en domeinen gemachtigd, om het snoeisel, dat hun door den arrondissements-ingenieur wordt aangewezen, te verkoopen.

Ik heb de eer U te verzoeken, aan de arrondissements-ingenieurs in Uw district, in bovenstaanden zin de noodige aanschrijving te willen richten.

Aan

Heeren Hoofdingenieurs in de
verschillende districten.

N°. 113.N°. 183.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

12 November 1890.

3e Onderafdeeling *b*.

Bericht op schrijven van
 5 Nov. jl., n°. 1393
betreffende:
particulier werk
opzichters.

Ik heb de eer U mede te deelen, enz.

Intusschen geven de herhaalde aanvragen van opzichters om vergunning voor particuliere werkzaamheden mij aanleiding U mede te deelen, dat in het vervolg dergelijke aanvragen slechts bij uitzondering door mij zullen worden ingewilligd, namelijk alleen in die gevallen waarbij het verleenen van de vergunning bepaaldelijk kan strekken tot bevordering van het Rijksbelang of tot meerdere ontwikkeling van den betrokken opzichter.

U gelieve hiervan door tusschenkomst van de Inspecteurs mededeeling te doen aan de verschillende Hoofdingenieurs, met verzoek hierop de aandacht te vestigen van het onder hen dienend personeel en met uitnoodiging om in het vervolg, wanneer aanvragen van opzichters om vergunning voor particuliere werkzaamheden aan hunne beoordeeling mochten worden onderworpen, bij hun te dier zake uit te brengen advies uitdrukkelijk te vermelden of en in hoeverre bovenbedoelde omstandigheden aanwezig zijn.

zie N° 91 van 1910 reisportef. circulair

Aan
den Heer Hoofdinspecteur van
den Waterstaat,

N°. 149.N°. 184.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling *b*.

3 December 1890.

Betreffende :
kosten van drukwerk.

Ik heb de eer U mede te deelen dat voortaan de kosten voor de levering van drukwerken in het *algemeen*, zoowel als voor die noodig bij de *uitvoering van werken*, zullen worden gekweten uit artikel 22 (drukwerk enz.) der begrooting, en niet meer uit de artikelen der betrokken werken.

Bij de inzending der nota's van beschikbare fondsen zal hiermede alzoo rekening zijn te houden.

Aan
Heeren Hoofdingenieurs van
den Waterstaat.

N°. 211.N°. 185.*Afdeeling*

COMPTABILITEIT.

28 Januari 1891.

*Betreffende: inzending
van declaratiën bij
geleidebrieven.*

Een zeer groot aantal declaratiën ten laste van de onderscheidene takken van dienst, onder mijn Departement behoorende, wordt ingezonden bij geleidebrieven.

Die duizende brieven kunnen zonder schade voor den dienst gemist worden, mits op elk bureau van waar de declaratiën aan het Departement worden verzonden, voor zooveel dit niet reeds geschiedt, in het vervolg eene lijst worde aangehouden van de declaratiën, met aanteekening van de data van ontvangst en opzending.

In het belang van de op die wijze te verkrijgen vereenvoudiging en aanzienlijke vermindering van schrifturen, verzoek ik U voortaan dienovereenkomstig te handelen.

Ten overvloede zij hieraan nog toegevoegd dat dit voorschrift niet geldt voor het geval, dat omtrent de declaratiën eenige bijzonderheid mede te deelen valt.

Voor vermelding van machtigingen tot het doen van uitgaven of bestellingen, doorlopend of voor eens, wordt ook geen brief vereischt, indien zij slechts aan den voet der duplo-declaratiën worden vermeld.

Aan

*Heeren Hoofdingenieurs van
den Waterstaat.*

N°. 140.

*Afdeeling*WATERSTAAT,
1^e Onderafdeeling.

*Bericht op schrijven van
9 Maart jl., n°. 699,
betreffende:
geologische kaart.*

N°. 186.

25 Maart 1891.

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen afschrift van mijn brief aan de Commissie voor de geologische kaart, met verzoek de Hoofdingenieurs en Ingenieurs van den Waterstaat aan te schrijven zich dienovereenkomstig te gedragen en bij de inzending van bestekken tevens op te geven of die voor eene toezending aan de Commissie in aanmerking komen.

*Aan
den Heer Hoofdinspecteur en beide
Inspecteurs van den Waterstaat.*

N°. 140.*Afdeeling*

25 Maart 1891.

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.

*Bericht op schrijven van
31 Januari 1891,
betreffende :
grondboringen en
doorsnijdingen van den
bodem.*

In antwoord op de terzijde aangehaalde missive heb ik de eer te berichten dat de Hoofdingenieurs en Ingenieurs van den Waterstaat worden gemachtigd aan Professor K. MARTIN te Leiden al die inlichtingen betreffende den bodem van Nederland te verstrekken, die door Uwe Commissie mochten worden verlangd en door hen kunnen worden gegeven.

Verder worden de Hoofdingenieurs uitgenoodigd aan genoemden Hoogleeraar tijdig op te geven wáár en wanneer grondboringen zullen worden gedaan of grondlagen zullen worden blootgelegd, met verzoek na den afloop dier werkzaamheden eene teekening, waarop de uitkomsten zijn aangegeven, te doen volgen.

Mocht Uwe Commissie in sommige gevallen eene toezending van monsters der doorboorde of blootgelegde lagen verlangen, dan gelieve zij daarvan tijdig mededeeling te doen aan den betrokken Hoofdingenieur, die dan voor het verzamelen en de verzending van de monsters zal doen zorgen. De kosten daarvan zullen evenwel niet voor rekening van mijn Departement kunnen worden genomen, maar door Uwe Commissie moeten worden gedragen.

Een exemplaar van de bestekken, die op dergelijke werken betrekking hebben, zal U te zijner tijd van wege het Departement worden toegezonden.

Aan

*de Commissie voor de geologische kaart
(adres: Prof. TH. H. BEHRENS te Delft).*

N°. 150.N°. 187.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

6 April 1891.

3^e Onderafdeeling *b*.

*Betreffende: verzekering
van werklieden
tegen ongelukken.*

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen . . . exemplaren van de bij mijne beschikking van 31 Maart jl., litt. G., vastgestelde Voorschriften omtrent de verzekering van werklieden tegen ongelukken, welke zullen worden opgenomen in de van wege mijn Departement uitgaande bestekken, voor zoover de daarbij aan te besteden werken daarvoor in aanmerking komen.

Ik verzoek U een exemplaar daarvan aan den onder Uwe bevelen dienenden Ingenieurs uit te reiken. In het vervolg zal ik gaarne bij de inzending van de ontwerp-bestekken een voorstel te ontmoet zien betreffende het al of niet opnemen van de bovenbedoelde bepaling.

Tevens enz.

Aan

- a. *den Heer Minister enz.*
- b. *Heeren Commissarissen der Koningin in de verschillende provinciën.*
- c. *den Heer Hoofdinspecteur van den Waterstaat.*
- d. *Heeren Inspecteurs van den Waterstaat.*
- e. *Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat in de districten, enz.*

De

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid ,

Heeft goedgevonden :

1°. te bepalen dat, ingeval bij de uitvoering van eenig werk onder het beheer van zijn Departement, de verzekering van werklieden tegen ongelukken zal worden voorgeschreven, daarentrent in het bestek of de overeenkomst de volgende bepaling zal worden opgenomen :

De aannemer is verplicht :

a. al de onderbazen, opzichters, werklieden, enz. (niemand uitgezonderd) welke op het door hem aangenomen werk, hetzij middellijk, hetzij onmiddellijk in zijn dienst werkzaam zijn, voor den geheelen duur van het werk, met inbegrip van den onderhoudstermijn, bij eene Verzekeringsmaatschappij tegen ongelukken te verzekeren, volgens de bij deze beschikking vastgestelde Voorschriften ;

b. vóór den aanvang van het werk aan de Directie de polis der verzekering over te leggen en bij het verschijnen van elken betalingstermijn het bewijs te toonen, dat de tot op dat tijdstip verschuldigde premiën en de door de Verzekeringsmaatschappij aan de verzekerden verschuldigde uitkeeringen zijn betaald.

De aannemer blijft bovendien jegens de verzekerden aansprakelijk, ook na afloop van het werk, voor de uitbetaling van het overeenkomstig sub 1 dezer beschikking verschuldigde, voor het geval de Verzekeringsmaatschappij niet aan hare verplichtingen mocht voldoen ;

2°. vast te stellen de bij deze beschikking gevoegde Voorschriften omtrent de verzekering tegen ongelukken van werklieden, in dienst bij aannemers van werken onder beheer van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

's Gravenhage, 31 Maart 1891.

De Minister voornoemd,

HAVELAAR.

VOORSCHRIFTEN omtrent de verzekering tegen ongelukken van werklieden, in dienst bij aannemers van werken onder het beheer van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Artikel 1.

De verzekering moet strekken tot tegemoetkoming in het geldelijk nadeel, dat voortspuit uit lichamelijke ongevallen met of zonder doodelijken afloop, welke den verzekerde plotseling mochten overkomen door onvrijwillige belediging, die het rechtstreeksch gevolg is van gewelddadige oorzaken en niet het karakter draagt van zelfmoord of opzettelijke zelfverminking.

Artikel 2.

De verzekering wordt gesloten:

A. tegen ongelukken met doodelijken afloop, voor een bedrag van 600 maal het dagloon;

B. tegen ongelukken, die levenslange, geheele of gedeeltelijke onbekwaamheid tot werken tengevolge hebben, voor een bedrag van 600 maal het dagloon bij levenslange geheele onbekwaamheid tot werken, en naar verhouding overeenkomstig de schaal in art. 5, sub 2 *a* en *b*, bij levenslange gedeeltelijke onbekwaamheid tot werken;

C. tegen ongelukken, waarvan tijdelijke onbekwaamheid tot werken het gevolg is, voor eene dagelijksche vergoeding van een duizende van 600 maal het dagloon.

Artikel 3.

De uitkeeringen geschieden door de Verzekeringsmaatschappij rechtstreeks aan de verzekerden die door een ongeluk zijn getroffen of, ingeval van dood, aan de rechthebbende nagelaten betrekkingen.

Er bestaat geen recht op schadevergoeding, indien een ongeval aan verregaande roekeloosheid of dronkenschap van den ver-

zekerde te wijten is, wanneer de verzekerde door aan vechtpartijen deel te nemen wordt gewond of gedood, of wanneer hij de voorschriften in het belang der veiligheid gesteld, heeft verwaarloosd.

Indien de verzekerde, in geval van overlijden, geen weduwe, noch ouders of kinderen nalaat en niet blijkt dat hij de verzorger was van eenig ander persoon, is geen andere uitkeering verschuldigd dan f 150 voor kosten van geneeskundige behandeling en begrafenis.

Artikel 4.

Indien blijkt dat een ongeval het gevolg is van lichaamsgebreken of kwalen van den verzekerde, dan behoeft de uitkeering niet meer te bedragen dan het bedrag der premie, die over het loon van den verzekerde is betaald.

Artikel 5.

De uitkeering bedraagt, in verband met art. 2:

1°. *a.* de *geheele verzekerde som*, wanneer het overlijden vóór of op den 180sten dag na het ongeluk plaats heeft;

b. de *helft der verzekerde som*, wanneer het overlijden na den 180sten en vóór den 360sten dag na het ongeluk plaats heeft;

c. *niets*, in geval van overlijden na den 360sten dag na het ongeluk;

2°. *a.* de *geheele verzekerde som*, wanneer binnen 360 dagen na het ongeluk de verzekerde levenslang geheel onbekwaam tot werken is geworden.

Er wordt aangenomen dat de verzekerde in dit geval verkeert indien hij bij of ten gevolge van het ongeval beide oogen, beide handen, of beide voeten, of ook één hand en één voet, of één hand en één oog, of één voet en één oog te zamen heeft verloren, (de volslagen onbruikbaarheid van één dezer lichaamslichaamsdeelen wordt met verlies gelijk gesteld; ten opzichte van het oog staat blindheid gelijk met verlies), voorts wanneer het ongeval ongeneeslijke verstandsverbijstering ten gevolge heeft, die de uitoefening van het beroep of bedrijf onmogelijk maakt.

b. *50 tot 5 pct. van de verzekerde som*, wanneer de verzekerde binnen 360 dagen na het ongeluk als rechtstreeksch gevolg van

dat ongeluk in mindere mate dan sub *a* aangegeven, onbekwaam tot werken is geworden en wel uitsluitend voor de volgende gevallen :

Bij geheel verlies van één oog, één hand of één voet	50	pkt.
" " " " één of meer vingers der rechterhand, waaronder de vijsvinger of duim	25	"
" " " " één of meer vingers der linkerhand, waaronder de wijsvinger of duim	20	"
" " " " één of meer toonen aan elken voet, of één of meer vingers aan elke hand, terwijl duim en wijsvinger zijn behouden	10	"
" " " " één of meer vingers aan één hand, terwijl duim en wijsvinger zijn behouden	5	"
" " " " één of meer toonen aan één voet	5	"

De volslagen onbruikbaarheid dezer lichaamsdeelen door verlamming of grove misvorming wordt met verlies gelijk gesteld; ten opzichte van het oog staat blindheid gelijk met verlies.

Alle bekomen verwondingen, die niet bepaald onder 2°. *a* en *b* zijn genoemd, worden gerangschikt onder tijdelijke onbekwaamheid tot werken (art. 2, litt. *c*).

2°. eene *dagelijksche vergoeding* tot het bedrag, vermeld in art. 2 *c*, wanneer de verzekerde tijdelijk niet kan werken, te weten :

Bij breuk van de onderkaak, eene uitkeering hoogstens	gedurende 50 dagen.
" breuk van het sleutelbeen	" 40 "
" " " " schouderblad	" 60 "
" " " " één of meer ribben	" 40 "
" eenvoudige breuk van den bovenarm	" 50 "
" samengestelde breuk van den "	" 80 "
" eenvoudige " " " onderarm	" 50 "
" samengestelde " " " "	" 80 "

Bij eenvoudige breuk van de handbeenderen of vingers	gedurende 40 dagen.		
„ samengestelde breuk van de handbeenderen of vingers	„	60	„
„ eenvoudige breuk van het bovenbeen	„	80	„
„ samengestelde „ „ „ „	„	100	„
„ eenvoudige „ „ „ onderbeen	„	60	„
„ samengestelde „ „ „ „	„	80	„
„ eenvoudige „ „ de voetbeenderen of toonen	„	40	„
„ samengestelde breuk van de voetbeenderen of toonen	„	60	„
„ breuk van de knieschijf	„	80	„
„ „ „ het bekken	„	100	„
„ „ „ den ruggegraat	„	100	„
„ „ „ „ schedel	„	100	„
„ ontwrichting van de heup, de knie of het voetgewricht	„	50	„
„ verwonding van de uitwendige deelen van het oog door vreemde lichamen, door bijtende vochten of brandende stoffen	„	30	„
„ brandwonden, bevrozen van lichaamsdeelen, verschroeijing door bijtende vochten, bij gescheurde, gesneden, gebeten, gestoken en geschoten wonden, waarbij slagaderonderbinding of wondhechting door een geneesheer is verricht geworden, voorts bij belangrijke kneuzingen of verstuikingen, mits het duidelijk blijke dat daardoor een volkomen beletsel ontstaan is tot het tijdelijk verrichten van eenige beroepsbezigheid	„	30	„

Wanneer den verzekerde een ongeval overkomt dat eene verwonding ten gevolge heeft die sub 3. niet is genoemd, en hij daardoor tijdelijk onbekwaam tot werken is geworden, zal, zoo-

lang die onbekwaamheid duurt, uiterlijk echter gedurende 180 dagen na den dag van het ongeval, eene dagelijksche vergoeding worden verstrekt tot het bedrag waarvoor hij volgens art. 2 verzekerd is.

De uitkeering van dagelijksche schadevergoeding gaat in op den dag volgende op dien, waarop de eerste geneeskundige verklaring door den behandelenden geneesheer is onderteeekend.

Wanneer den verzekerde een ongeluk overkomt, dat meer dan ééne der boven omschreven verminkingen of verwondingen ten gevolge heeft, dan wordt slechts voor ééne zoodanige verminking of verwonding en wel voor die, voor welke de hoogste uitkeering is bepaald, betaald.

Artikel 6.

Één ongeval geeft nimmer recht op meer dan eene uitkeering.

Wanneer een verzekerde een ongeluk is overkomen, waarvoor volgens art. 2 B reeds uitkeering is genoten, en hi vóór of op den 360sten dag na dat ongeluk als rechtstreeksch gevolg daarvan overlijdt, dan wordt de volgens art. 2 A verschuldigde som alsnog uitbetaald, na aftrek van hetgeen volgens art. 2 B reeds is genoten.

Evenzoo wordt de volgens art. 2 C genoten dagelijksche schadevergoeding afgetrokken van de uitkeering volgens art. 2 A of B, die eventueel later mocht voortvloeien uit het ongeluk, waartoe de uitkeering van dagelijksche schadevergoeding aanleiding gaf.

Artikel 7.

De betaling der uitkeeringen, bepaald in art. 2 sub C geschiedt wekelijks, te beginnen uiterlijk met de derde week na den dag van het ongeluk.

Artikel 8.

Voor de geëmploieerden des aannemers die hun loon bij het jaar, het kwartaal, de maand of de week ontvangen, wordt het dagloon gerekend te bedragen respectievelijk $\frac{1}{300}$, $\frac{1}{75}$, $\frac{1}{25}$ en $\frac{1}{6}$ van hetgeen zij ontvangen.

Behoort bij beschikking van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 31 Maart 1891, L^a. G.

N°. 140.

N. 188.

Afdeeling

9 April 1891.

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling b.

*Betreffende : merken
nauwkeurigheds-
waterpassing.*

Het geval heeft zich voorgedaan dat bij het afbreken eener kerk, waarin een merk der nauwkeurighedswaterpassing aanwezig was, het behoud van dat merk gevaar liep, aangezien niet bijtijds van de noodig geworden verplaatsing daarvan aan den betrokken Hoofdingenieur van den Waterstaat werd kennis gegeven.

Ten einde iets dergelijks in het vervolg zooveel mogelijk te voorkomen, heb ik de eer, met verwijzing overigens naar mijne aanschrijving van 26 Januari 1889, n°. 147, U te verzoeken de Burgemeesters in Uw gewest uit te noodigen voor de nauwgezette naleving van de hun deswege door U verstrekte opdracht te willen waken.

*Aan**Heeren Commissarissen der Koningin
in de verschillende provinciën.*

N°. 109.N°. 189.

Afdeling

WATERSTAAT,

1° Onderafdeling.

17 Juli 1891.

*Betreffende: vergoeding
wegens het gebruik van
bermen van Rijks-
wegen.*

Het is gebleken dat geen eenheid van opvatting bestaat omtrent de wijze waarop de vergoeding is te regelen bij het in gebruik geven van grond van de Rijkswegen.

Ik acht het daarom wenschelijk in herinnering te brengen de circulaires van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Juli 1855, n°. 163 en 9 Mei 1866, Litt. L, (BOOGAARD, 3e vervolg, bladz. 393), waarbij o. a. is bepaald dat voor het in gebruik geven van Rijksground ten behoeve van uitwegen geen vergoeding zal worden vereischt.

Er valt hier in het oog te houden het verschil tusschen vergoeding of *retributie* en *recognitie*. *Recognitie* is eenvoudig de erkenning van eigendomsrecht, opdat dit na verloop van tijd niet door verjaring op den verkrijger overga.

Terwijl dus het bedrag van de *retributie* steeds geëvenredigd moet zijn aan de oppervlakte en de opbrengst van den grond, is het bedrag van de *recognitie* daarvan onafhankelijk. Dit recht zal altijd geheven moeten worden; evenwel, wanneer eene in termijnen betaalbare vergoeding verschuldigd is, dan houdt deze tevens in zich erkenning van eigendom, en vervalt dus de noodzakelijkheid van eene afzonderlijke *recognitie*. Het bedrag van de *recognitie* kan uit den aard zeer gering zijn.

Als algemeen maximum is aan te nemen f l. Het is echter niet raadzaam daarvoor een al te laag bedrag vast te stellen, omdat de ondervinding geleerd heeft, dat de inning daarvan juist tengevolge van dat lage bedrag somwijlen achterwege blijft, waardoor het gevaar ontstaat, dat wat men door de *recognitie* wilde beletten, n.l. de verjaring, hare werking heeft.

Aan
Heeren Hoofdingenieurs van
den Waterstaat.

Voor de bepaling van het bedrag der retributie is als grondslag aan te nemen de derving van vruchtgenot welke door de ingebruikgeving ontstaat; de waarde van de vruchten, welke de in gebruik gevraagde grond oplevert, moet worden vergoed.

Bij het verleenen der vergunning zullen bovendien die voorwaarden moeten worden gesteld, welke noodig geacht worden voor het goede onderhoud van den weg, voor zoover deze door die vergunning schade zoude kunnen lijden.

Ten slotte wijs ik er U op, dat de vrijstelling van retributie alleen geldt voor den uitweg zelf, niet voor de meerdere breedte van het perceel langs den Rijksweg, die niet voor uitweg noodzakelijk is, wanneer daarvoor aansluiting aan den openbaren weg wordt gevraagd. Voor zoover daardoor Rijksweg grond ingenomen wordt, zal daarvoor retributie moeten worden betaald.

N°. 152.N°. 190*Afdeeling*

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling b.

17 Augustus 1891.

*Betreffende: verzekering
van werklieden tegen
ongelukken.*

Het is gebleken dat verschil van opvatting bestaat omtrent hetgeen bij de toepassing der bepalingen voor de verzekering van werklieden tegen ongelukken, vastgesteld bij mijne beschikking van 31 Maart jl., L^a. G., is aan te merken als „het werk van den aannemer” speciaal waar het betrof kunstwerken die, na in een fabriek te zijn gereed gemaakt, op het werkterrein alleen behoeven te worden opgesteld. Naar aanleiding daarvan heb ik de eer onder Uwe aandacht te brengen dat de woorden „op het door hem aangenomen werk” voorkomende in de 1^e alinea sub *a* van evengemelde beschikking, letterlijk moeten worden opgevat, zoodat alleen die personen *welke zich in dienst van den aannemer bevinden op het terrein waar het werk moet worden uitgevoerd of geleverd* in de verzekering zijn te begrijpen. Zij die in de fabriek werkzaam zijn, of zij die materialen aanvoeren en niet in dienst van den aannemer maar van den leverancier zijn, zijn uit den aard der zaak, ook al overkomt hun een ongeluk binnen de grenzen van het werk, van verzekering buitengesloten, evenals zij, die hoewel in dienst van den aannemer, niet op het werkterrein aanwezig zijn.

Daarentegen zijn als in dienst van den aannemer te beschouwen werklieden van leveranciers of anderen die *op het terrein werkzaam zijn*, bijv. bij het monteeren van ijzerwerk, het racordeeren van gehouwen steen en in het algemeen aan de uitvoering van werkzaamheden met het werk in direct verband staande.

Ten slotte verzoek ik U de vastgestelde bepaling onveranderd in de concept-bestekken op te nemen en mocht in bijzondere gevallen eenige aanvulling of wijziging wenschelijk voorkomen, dit bij de inzending bepaaldelijk toe te lichten.

Aan

*Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de verschillende districten; enz.*

N°. 145.N°. 191.*Afdeeling*

23 September 1891.

WATERSTAAT,

1° Onderafdeeling.

*Betreffende: Schade-
varing; akten van
borgstelling en schuld-
bekentenis.*

Krachtens art. 4, 3de lid, der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) zijn de schippers verplicht de krachtens het 2de lid geraamde sommen te storten in handen van den ambtenaar door wien het daar bedoelde proces-verbaal is opgemaakt of daarvoor, d. i. voor de geraamde sommen, tot diens genoegen borg te stellen.

Dergelijke bepaling komt ook voor in art. 82 van het thans nog geldende algemeene reglement van politie voor de Rijkskanalen (*Staatsblad* n°. 30 van 1879).

De ondervinding heeft geleerd, dat voor de op te maken akte van borgtocht dikwijls een vorm werd gekozen, die niet aan de bedoeling beantwoordt, omdat de borg zich daarbij geenszins verbond, om bij nalatigheid van den schipper de *geraamde* som te storten. Om aan de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek te voldoen, is het noodig niet alleen eene akte van borgtocht te laten afgeven, maar behoort de schipper bovendien nog eene schuldbekentenis te teekenen, omdat anders steeds de mogelijkheid open blijft dat beweerd wordt dat er van geene hoofdverbintenis blijkt.

Mocht de schipper weigeren zoodanige schuldbekentenis te teekenen, dan kan met geene borgtocht genoegen worden genomen, maar zal hij òf de geraamde sommen moeten storten, òf het voortzetten der reis zal hem moeten worden belet, waartoe art. 4, laatste lid, de bevoegdheid geeft.

Zoowel voor de schuldbekentenis als voor de akte van borgtocht gaat een model hiernevens.

N°. 135.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling b.

*Betreffende: zegel van
huurcontracten.*

N°. 192.

16 November 1891.

Naar aanleiding van een schrijven van den Minister van Financiën, verzoek ik U er voortaan op te willen letten, dat huurcontracten niet meer op een zegel van f 0,50 in hoofdsom, maar op zegel evenredig aan de huursom moeten worden gesteld.

Aan
Heeren Hoofdingenieurs van
den Waterstaat.

N°. 171.N°. 193.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

7 Januari 1892.

3^e Onderafdeeling *b*.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gelet op het Koninklijk besluit van 29 December 1891, n°. 25;

Heeft goedgevonden:

te bepalen dat de navolgende Hoofd- en verdere ambtenaren van den Waterstaat, te weten:

de Hoofdinspecteur,

de Inspecteurs in de 1e en 2e Inspectie,

„ Hoofdingenieurs in het 1e en 2e district,

„ „ „ „ 3e „ 4e „

„ „ „ „ 5e „ 8e „

den Hoofdingenieur „ „ 6e district,

„ „ „ „ 7e „

„ „ „ „ 9e „

„ „ „ „ 10e „

„ „ „ „ 11e „

de arrondissements-ingenieur te Groningen,

„ „ „ „ Leeuwarden,

„ „ „ „ Assen,

„ „ „ voor het noordelijk arrondissement in Overijssel te Zwolle;

„ „ „ voor het zuidelijk arrondissement in Overijssel te Zwolle;

N°. 158.N°. 194.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

31 December 1891.

3^e Onderafdeeling b.

*Betreffende: aanschaf-
sing van gereedschap-
pen en voorwerpen
voor den dienst.*

De aanschrijving van mijn toenmaligen ambtsvoorganger van 7 April 1886, n. 21, schijnt sommige Hoofdingenieurs aanleiding te hebben gegeven tot de opvatting dat de aanschaffing van die voorwerpen, waarin door rechtstreeksche betaling is te voorzien, voortaan zonder voorafgaande goedkeuring van den Minister zou kunnen geschieden, daar meermalen declaratiën voor dergelijke leveringen worden ingezonden, waarvoor geen machtiging werd verleend.

Ik vestig er daarom Uwe aandacht op dat voor elke levering of betaling, dus ook voor die welke vroeger in de bestekken waren voorgeschreven, vooraf mijne toestemming is te vragen. Ter vermijding van administratieven omslag verdient het overweging om periodiek bijv. per kwartaal eene aanvraag te doen voor die voorwerpen en leveringen welke noodig worden geacht, terwijl uit den aard der zaak volgt dat deze aanvragen als ramingen zijn te beschouwen. Waar het betreft de levering van voorwerpen van geringe waarde, bijv. gereedschappen en dergelijke, bestemd voor onderhoudswerken, kan worden volstaan met, zonder in détails te treden, een zeker daarvoor te bestemmen bedrag aan te vragen.

Aan

*Heeren Hoofdingenieurs van
den Waterstaat.*

N°. 157.

*Afdeeling*WATERSTAAT,
3e onderafdeeling *b*.

*Betreffende: zegel van
huurcontracten.*

N°. 195.

18 Februari 1892.

Ten vervolge op mijne circulaire van 16 November jl., n°. 135, heb ik de eer U mede te deelen dat het stellen van huurcontracten op een zegel evenredig aan de huursom, alleen betrekking heeft op verhuring van *oueroerende* goederen, terwijl bij verhuring van *roerende* goederen het zegel van f 0,50 in hoofdsom kan worden gebezigd.

Aan
Heeren Hoofd-Ingenieurs in de
verschillende districten; enz.

N°. 149.N°. 196.

Afdeling

22 Juni 1892.

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.

Betreffende: reglement
ter voorkoming van
aanvaringen.

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen tien exemplaren van mijne in de *Staatscourant* voor Zondag en Maandag 12 en 13 Juni, en die voor Dinsdag 21 Juni opgenomen kennisgeving omtrent het nieuwe reglement ter voorkoming van aanvaring, met de opmerking, dat krachtens art. 2 de bepalingen van dat reglement niet gelden voor de rivieren de Rijn met Waal en Lek, noch voor de rivieren de Merwede tot aan den mond der Wollewevershaven te Dordrecht, de Noord en de Nieuwe Maas tot de lijn, gericht van 100 M. boven den Oostmond van het Mallegat onder de gemeente Rotterdam op hoekpuntpaal CCCXXXI der herziene rivierkaart onder de gemeente Kralingen.

Ik geef U in overweging die exemplaren uit te reiken aan hen, die naar Uwe meening in de eerste plaats bij tijdige kennisgeving van den inhoud belang hebben.

Aan elk der Kamers van koophandel zend ik rechtstreeks een exemplaar van de kennisgeving.

Aan

Heeren Hoofdingenieurs in de
onderscheidene districten.

Ministerie

MINISTERIE VAN WATERSTAAT, HANDEL EN NIJVERHEID.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vestigt de aandacht van belanghebbenden bij de binnenscheepvaart op het met ingang van 1 September 1892 in werking tredende Koninklijk besluit van 18 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 102) tot vaststelling van een reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan, opgenomen in de *Staatscourant* van Zaterdag 11 Juni 1892 en inzonderheid op de bepalingen van de artikelen 7 en 8 luidende:

Artikel 7.

1. Ieder stoomvaartuig onder stoom moet voeren:

a. Aan of voor den fokkemast op eene hoogte boven den romp van niet minder dan de breedte van het vaartuig, doch in geen geval lager dan 3 Meter, eene lantaarn, die een gelijkmatig en onafgebroken helder wit licht doet schijnen, hetzij rondschijnend, of ten minste over een boog van den horizon van 20 kompasstreken, en in het laatste geval zoodanig geplaatst dat zij licht werpt over ten minste 10 streken ter wederzijden van het vaartuig, te weten van recht vooruit tot 2 streken achterlijker dan dwars, aan elke zijde.

Het licht moet bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 2 zeemijlen (van 60 in den breedtegraad, 3704 Meter) zichtbaar zijn.

b. Aan stuurboordzijde eene lantaarn, die een gelijkmatig en onafgebroken groen licht doet schijnen over een boog van den horizon van 10 kompasstreken, en wel van recht vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars.

c. Aan bakboordzijde eene lantaarn, die een gelijkmatig en onafgebroken rood licht doet schijnen over een boog van den horizon van 10 kompasstreken, en wel van recht vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars.

De lichten onder *b* en *c* vermeld moeten bij donkeren nacht en goed zicht, op een afstand van ten minste 1 zeemijl (van

60 in den breedtegraad, 1852 Meter) zichtbaar zijn. Zij moeten zoo gesteld zijn, dat het bakboords of roode licht van stuurboordszijde, en het stuurboords of groene licht van bakboordszijde niet kan gezien worden.

Deze lichten mogen op kleine stoomvaartuigen gevoerd worden in ééne lantaarn bij den voorsteven, mits voldaan worde aan de bovengestelde eischen van zichtbaarheid.

2. Ieder stoomvaartuig moet gedurende het uitoefenen van eenigen sleepdienst, behalve de lichten hierboven voorgeschreven, een tweede wit toplicht voeren.

Dit licht moet in alle deelen overeenkomen met het toplicht onder 1°. *a* omschreven, en op een afstand van niet minder dan 0.5 Meter, en niet meer dan 1 Meter, loodrecht boven het eerstgenoemde gehangen worden.

Artikel 8.

1°. Alle vaartuigen die onder zeil of drijvende zijn, of gesleept, gejaagd, geroeid, geboomd of getrokken worden, moeten een helder wit licht van den grooten top voeren. Van de vaartuigen die onder zeil zijn of gesleept worden, moet het licht bij donkeren nacht en goed zicht, op ten minste 1 zeemijl (van 60 in den breedtegraad, 1852 meter) zichtbaar zijn.

Vaartuigen met gestreken mast moeten het licht ter hoogte van ten minste 3 Meter boven den romp voeren. Op vaartuigen zonder mast moet het licht zoodanig zijn aangebracht, dat het van alle zijden goed zichtbaar is.

Zeilvaartuigen mogen op ruime vaarwaters, in stede van het boven bepaalde toplicht, de in art. 7 genoemde zijlichten voeren.

2°. Visschersvaartuigen die in span aan de netten liggen moeten een helder wit licht aan den voorsteven voeren.

's Gravenhage, 11 Juni 1892

De Minister voornoemd,

C. LELY.

N°. 157.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling *b*.

Bericht op schrijven van
11 Augustus jl.,
n°. 995/3,
betreffende: winter- en
stormschade.

N°. 197.

25 Augustus 1892.

Ik vereenig mij met Uw advies en verzoek U den Hoofdinge-
nieurs dienovereenkomstig, namens mij, de noodige instructie
te geven, met mededeeling dat hierdoor de aanschrijvingen van
28 November 1883, n°. 3 en 11 Februari 1884, n°. 5 als ver-
vallen zijn te beschouwen.

Tevens noodig ik U uit Uwerzijds zooveel doenlijk te waken
dat de thans gemaakte onderscheiding worde in acht genomen.

*Aan**Heeren Hoofdinspecteur en beide Inspecteurs*
van den Waterstaat.

Wij

N°. 995/3.

Brief 31 Mei 1892,
n°. 149, Waterstaat,
3^e onderafdeeling b.

11 Augustus 1892.

*Betreffende: winter- en
stormschade.*

Wij hebben de eer het volgende in overweging te geven als antwoord op de aan het slot van Uwer Excellentie's schrijven gedane vraag.

Ofschoon wij van meening zijn, dat een belangrijk hoogere som ten laste van art. 60 van Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting zal moeten worden gebracht dan er de laatste jaren uit gekweten werd, en dat daarop ook voor het vervolg zal behooren te worden gerekend, zoo schijnt het ook ons wel mogelijk daarbij eenige beperking te betrachten, in den door U bedoelden zin, door zoo mogelijk de gewone onderhoudsherstellingen ten laste van de artikelen der werken zelve te laten blijven.

Het spreekt van zelf, dat dit niet streng zal kunnen worden volgehouden, omdat het vaak zal gebeuren dat een werk, dat door ouderdom eenigszins in verval verkeert, zoodat er na een of twee jaar herstellingskosten aan zouden moeten worden besteed, door storm, ijsgang of hoogwater vroeger vernield wordt dan door het gewone vergaan der bouwstoffen het geval zou zijn geweest.

Wij hebben getracht zoo duidelijk mogelijk het onderscheid te doen uitkomen van de toestanden, waaruit de aanwijzing van den begrootingspost moet worden afgeleid, namelijk het verschil tussehen gewone onderhoudsherstellingen en die wegens winter- en stormschade, welke beide benamingen zelve o. i. reeds het verschil doen gevoelen en weten geen betere omschrijving te geven dan de volgende:

De *gewone onderhoudsherstellingen* zijn die, welke voorzien in slijtaadje, ontstaan door ouderdom, vergankelijkheid der bouw-

Aan
Zijne Excellentie den Minister van
Waterstaat, Handel en Nijverheid.

stoffen en de gewone werking van zomerwarmte, vocht, stroomschuring en golfslag, ook wanneer aanval van winterwater, stormvloed of ijsgang de versleten deelen geheel vernield hebben.

De *herstelling der werken van winter- en stormscha* e is eene vernieuwing van onversleten deelen der werken, voor zoover zij door de werking van stormwind, ijsgang of hoogwater zijn verwoest of vernield.

*De Hoofdinspecteur en de Inspecteur in de
1e Inspectie, tevens waarnemend Inspecteur
in de 2e Inspectie,*

(get.) VAN DIESEN.

(,) WELLAN.

La. E.

N°. 198.

Afdeling

11 October 1892.

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling b.

Betreffende: *Algemeene
Voorschriften.*

Ik heb de eer U enz.

Ten aanzien van enkele paragrafen der nieuwe administratieve bepalingen zij nog het volgende opgemerkt:

§ 1. Voor het in de 2e alinea bedoelde proces-verbaal kan gebruik gemaakt worden van den staat van aanwijzing, vastgesteld bij dezerzijdsche aanschrijving van 10 September 1881, n°. 15, afdeling Waterstaat A.

§ 49. In het algemeen zullen als redenen voor uitstel van oplevering van een werk of een gedeelte daarvan of van eene levering, kunnen gelden de omstandigheden die volgens de A.V. van 1882 recht geven op vrijstelling van boete, als: storm, regen, vorst, ijsgang, buitengewoon hoog of laag water, dijkvallen, brand, onteigening en vertraging in den aanvoer van bouwstoffen door omstandigheden buiten den wil van den aannemer.

Bij de beoordeeling van deze laatste omstandigheden kan als regel worden aangenomen dat aanvoer te land niet behoeft te geschieden als die te water onmogelijk is en dat nalatigheid van leveranciers, waartegen door den aannemer niet dan met zeer groote kosten maatregelen zouden kunnen worden genomen, als reden van uitstel zal kunnen gelden.

Verder zullen, wanneer het om andere redenen noodig of billijk voorkomt om uitstel van oplevering te verleenen, daarvoor de noodige voorstellen kunnen gedaan worden.

Hoewel in de hierbedoelde paragraaf aan de Directie de bevoegdheid is verleend om onder 's Ministers goedkeuring uitstel

Aan

*de Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat,
den Hoofdinspecteur en de beide Inspecteurs,
de Rijksbouwmeesters.*

van oplevering toe te staan, zal daarvan alleen gebruik gemaakt mogen worden, wanneer bijv. door buitengewone omstandigheden geen voldoende tijd beschikbaar is om vóóraf een voorstel daarvoor te doen. Uit den aard der zaak zullen dergelijke gevallen zich weinig kunnen voordoen, daar voorstellen tot uitstel van oplevering zoo noodig telegrafisch aan mijne goedkeuring kunnen worden onderworpen.

Door deze paragraaf zal de vrijstelling van boete grotendeels komen te vervallen. Evenwel is daaromtrent toch eene bepaling in de A. V. behouden (§ 33), voor het geval zich onverhoopt omstandigheden mochten voordoen die het verleenen van uitstel van oplevering onmogelijk maken, zooals het verstrijken van den termijn.

§ 47. De inhoud der waarde van afbraak op de aanneemsom is als regel vervallen. Daar evenwel de betrokken begrootingsartikelen met die waarde bezwaard moeten blijven, zal bij de inzending van bestekken waarbij afbraak of oude bouwstoffen aan den aannemer worden gelaten, het bedrag der geschatte waarde daarvan in de begeleidende brieven zijn te vermelden, terwijl ook in de certificaten van betaling zal zijn te vermelden of oude bouwstoffen of afbraak aan den aannemer zijn gelaten met de waarde daarvan.

Ik verzoek U van deze administratieve voorschriften en van den herdruk der technische voorschriften een exemplaar aan ieder der onder Uwe bevelen staande Ingenieurs en opzichters uit te reiken, met bepaling dat zij Rijkseigendom blijven.

Ten slotte noodig ik U uit om voortaan in de bestekken geen bepalingen op te nemen die in de Algemeene Voorschriften voorkomen en om van die voorschriften zoo min mogelijk af te wijken, terwijl, waar afwijking onvermijdelijk is, zij zoo duidelijk mogelijk zal zijn te omschrijven en in een afzonderlijk artikel of paragraaf van het bestek zal zijn te vermelden waar dergelijke afwijking is voorgeschreven.

N°. 120.N°. 199.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

8 November 1892.

3^e Onderafdeeling b.

Betreffende:
raadpleging Handelin-
gen Staten-Generaal.

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen een brief van den Hoofdingenieur in het 3de en 4de district, betreffende de aanschaffing van de Handelingen der Staten-Generaal. Uit het onderschrift van den Inspecteur blijkt dat deze het wenschelijk acht om, wanneer tot de toezending van dergelijke stukken mocht worden overgegaan, dezen maatregel tot alle Hoofdingeniërs uit te strekken.

Daartegen is geen bezwaar, voor zooveel betreft speciale gevallen waarin het ten behoeve van den dienst noodig wordt geacht om dat gedeelte der bedoelde gedrukte stukken te voegen bij het dossier over het onderwerp, waarop zij betrekking hebben. In dergelijke gevallen zal daarin op aanvraag van den betrokken Hoofdingenieur, van wege mijn Departement worden voorzien.

Verstrekking van de Handelingen van Rijkswegen in hun geheel, zooals de Hoofdingenieur in het 3de en 4de district bedoelt, kan niet geschieden, omdat, daargelaten dat eene opeenhooping van niet ter zake dienende bescheiden in de waterstaatsarchieven het gevolg daarvan zou zijn, dergelijke drukwerken, die niet als boekwerken zijn te beschouwen, in beginsel behooren te komen ten laste van de vergoeding voor bureeluitgaven.

Ik verzoek U hiervan aan de Hoofdingeniërs kennis te geven met uitnodiging om dergelijke stukken in voorkomende gevallen, tijdig door tusschenkomst van de Inspecteurs aan te vragen.

De bijlage dezer wordt terugverwacht.

Aan
den Heer Hoofdinspecteur van
den Waterstaat.

Litt. K.

N°. 200*Afdeeling*

WATERSTAAT A.

23 December 1892.

Betreffende:
spelling Nederlandsche
taal.

Met 1 Januarij aanstaande zal in alle van mijn Departement uitgaande stukken de nieuwe spelling volgens de woordenlijst van DE VRIES en TE WINKEL worden gevolgd.

De circulaire van den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1876, n°. 22, kan mitsdien als vervallen worden beschouwd.

Ik verzoek U hiervan aan de Inspecteurs en Hoofdingenieurs kennis te geven, met uitnoodiging tot verdere mededeeling aan de onder hunne bevelen staande ambtenaren.

Aan
den Heer Hoofinspecteur van
den Waterstaat.

N°. 109.N°. 201.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

17 Januari 1893.

1^e Onderafdeeling.

*Betreffende: verpachting
van aanwassen langs
de rivieren.*

In verband met mijne missive van 7 September jl., n°. 134, heb ik de eer U hiernevens afschrift te doen toekomen van een brief van den Minister van Financiën, betreffende de in de verpachtingsvoorwaarden van oppervlakten langs de rivieren op te nemen bepaling omtrent de bevoegdheid van mijn Departement tot beschikking over de verpachte perceelen.

Tevens voeg ik hierbij een afdruk van de bedoelde bepaling, zooals die voortaan in de verpachtingsvoorwaarden zal worden opgenomen.

Aan

*den Heer Inspecteur van den Waterstaat
in de 2e Inspectie.
den Heer Hoofdingenieur voor de Rivieren.*

De

De voorwaarde luidt:

„De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid heeft ten allen tijde het recht om, zelfs zonder voorafgaande kennisgeving aan de belanghebbenden, geheel of gedeeltelijk te beschikken over de verpachte oppervlakten, hetzij tot aanleg van tijdelijke of blijvende werken, hetzij tot het doen van opmetingen, afgravingen, wegbaggeringen, aardhaling en aanplemping, hetzij tot berging, lossing of lading van baggergrond, aardspecie of materialen of op welke andere wijze ook, alles ten behoeve van de voorbereiding, de uitvoering of het onderhoud van Rijkswerken.

„Krachtens eene door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid verleende vergunning kan die beschikking ook plaats hebben ten behoeve van aanplemping met- of van berging of lossing van baggergrond of aardspecie die afkomstig is:

1°. van door den Staat aanbestede rivierwerken, in welker bestek de oppervlakte niet als bergplaats is aangewezen;

2°. van door derden uitgevoerde rivierwerken.

„De pachters hebben in de gevallen, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, geen recht op pachtvermindering, maar alleen recht op schadeloosstelling door den concessionaris; het bedrag van deze schadeloosstelling wordt dan bepaald op de wijze als in art. dezer voorwaarden is vastgesteld voor de bepaling der in de aldaar bedoelde gevallen door den pachter te betalen schadevergoeding. De daarop vallende kosten zijn niet ten laste van de pachters, maar zullen, evenals de schadeloosstelling, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid ten laste van den concessionaris worden gebracht.

„In de in het eerste lid van dit artikel bedoelde gevallen krijgen de pachters door de beschikking over de verpachte oppervlakten geen recht op schadevergoeding en alleen dan aanspraak op vermindering van pacht, wanneer het uit de pacht opgenomen gedeelte meer dan een twintigste bedraagt van de grootte van het geheele pachtperceel, waaronder verstaan wordt die van den begroeienden of voor beplanting geschikten grond. In dat geval wordt de pacht naar evenredigheid van het gemis van genot verminderd met de waarde van het genot der uit de pacht genomen oppervlakte en voor zoolang het gemis van genot, onafhankelijk van den wil der pachters, duurt.

„Zoo het bedrag der pachtvermindering op dien voet niet in der minne wordt vastgesteld, wordt het bepaald op de wijze,

omschreven in art. der voorwaarden, met dien verstande, dat de kosten voor de helft ten laste van den Staat en voor de helft ten laste van den pachter komen, tenzij blijkt dat eerstgemelde meer dan $\frac{1}{4}$ te weinig heeft aangeboden of laatstgemelde meer dan $\frac{1}{4}$ te veel heeft gevorderd, of wanneer deze zich niet heeft verklaard omtrent het bedrag, waarop hij meent aanspraak te hebben, in welk geval de kosten geheel ten laste van de in het ongelijk gestelde partij, of van den stilzittenden pachter komen."

N°. 120.

Afdeeling

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.

*Betreffende: borgtocht
bij schadevering.*

N°. 202.

20 Maart 1893.

Bij brief van 23 September 1891, n°. 145, zond ik U modellen, zoowel voor de akte van borgtocht, als voor eene schuldbekentenis.

Sedert is gebleken, dat de vorm van eene schuldbekentenis aan bezwaren onderhevig is en dat ook de akte van borgtocht wijziging behoort te ondergaan.

Van beide akten gaat thans een nieuw model hiernevens.

N°. 132.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling *b*.

*Betreffende:**verplaatsing opzichters.*

N°. 203.

14 April 1893.

Ten vervolge op mijn schrijven van 20 Maart jl., n°. 32, Kabinet, heb ik de eer U mede te deelen dat het mij wenschelijk voorkomt dat standplaats en werkring der opzichters van den Rijkswaterstaat, op het voorstel van den betrokken Hoofdingenieur, door mij worden bepaald. UHEG. gelieve, met wijziging in zooverre van de aanschrijving van 3 Maart 1882, Litt. H, de Inspecteurs uit te noodigen den Hoofdingenieurs aan te schrijven in het vervolg dienovereenkomstig te handelen.

*Aan**den Heer Hoofdinspecteur van
den Waterstaat.*

N°. 100.

Afdeeling

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.

*Betreffende : militairen
bijstand bij watersnood
en ijsopruiming.*

N°. 204.

3 Mei 1893.

Ik heb de eer U hiernevens te doen toekomen een overdruk uit het *Recueil Militair*, van de beschikking van den Minister van Oorlog, dd. 6 Maart jl., IIde afdeeling, n°. 30, waarin op pag. 18 en volgende, bepalingen voorkomen omtrent de hulpverleening door militairen bij watersnood en ijsopruiming.

Aan
Inspecteur 2e inspectie.
Hoofdingenieur voor de Rivieren.

Hulpverleening

Hulpverleening bij watersnood en ijsopruiming.

§ 1. Bij watersnood, bij invallenden dooi na strenge vorst, als anderszins, zijn de militaire autoriteiten verplicht om, op aanvraag van de ambtenaren van 's Rijks Waterstaat, belast met het toezicht op de rivieren of van de burgemeesters, zoo spoedig mogelijk en op eigen gezag, bijstand en hulp te doen verleenen; mitsdien zonder den meestal kostbaren tijd door het vooraf vragen van bevelen verloren te doen gaan.

§ 2. Bijstand en hulp tot voorschreven einde behooren, desgevraagd, niet alleen te worden verleend wanneer watersnood reeds mocht zijn uitgebroken, maar ook, wanneer daaraan in dringende gevallen, *tot voorkoming van rampen en onheilen*, behoefte bestaat.

§ 3. De bijstand en de hulp moeten niet alleen bestaan in het beschikbaar stellen van personeel, materieel en hulpmiddelen van allerlei aard, tot het treffen van zoodanige maatregelen, als op het oogenblik door het algemeen belang zullen worden worden geboden, maar ook in het al dadelijk zooveel mogelijk verschaffen van huisvesting in militaire gebouwen, waar deze gevraagd of noodig geoordeeld wordt en het verstrekken van nachtligging, brood, enz.

§ 4. De Inspecteurs der Artillerie en der Genie zijn doorlopend gemachtigd, om, tot hulp bij ijsopruiming, detachementen van het Korps Torpedisten en van het Korps Genietroepen beschikbaar te doen stellen.

§ 5. De bepalingen, vermeld in de §§ 11 en 14 van art. 1 betreffende de verstrekking, enz. van reserverations vleesch en van brood, zijn ook van toepassing op de detachementen militairen, die overeenkomstig het vorenstaande worden uitgezonden.

Mocht het wijders wenschelijk worden geacht, dat aan die detachementen, voor dagelijksch gebruik, andere verduurzaamde levensmiddelen worden verstrekt, dan moeten die aan den Intendant der Militaire Afdeeling, waaronder het betrokken korps ressorteert, worden aangevraagd. Deze is gehouden aan die aanvraag, zoodra mogelijk, het gewenschte gevolg te geven.

Ook ten aanzien van deze levensmiddelen moeten de bepalingen, hierboven vermeld, worden toegepast

§ 6. Van het verleenen van bijstand of hulp in voege voorschreven, behoort door de autoriteit, die daartoe bevelen heeft gegeven, ten spoedigste en zoo mogelijk *per telegram*, rechtstreeks aan den Minister van Oorlog te worden gerapporteerd; onverminderd de verplichting tot het inzenden van meer uitvoerige schriftelijke rapporten, die ter zake, zoo spoedig mogelijk, door tusschenkomst van den bevelhebber in de Militaire Afdeeling en van den Inspecteur van het betrokken wapen of den Chef van het betrokken dienstvak, aan den Minister van Oorlog moeten worden ingediend.

In die rapporten moeten *c. q.* mededeeling worden gedaan, van de namen dergenen, die zich door menschlievend hulpbetoon hebben onderscheiden.

N°. 124.N°. 205.*Afdeeling*

3 Mei 1893.

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling *b*.

Betreffende:
processen-verbaal van
aanbesteding.

Daar in par. 1 van de administratieve bepalingen van 3 September 1892 is bepaald, dat van de inlichtingen en aanwijzingen aan gegadigden vóór de besteding gegeven, bindend zijn, die welke zijn opgenomen of vermeld in het daarvan op te maken proces-verbaal, komt het mij wenschelijk voor dat dit proces-verbaal deel uitmake van de in par. 3 dier bepalingen genoemde stukken omtrent de gehouden aanbesteding.

Daartoe is het noodig dat dit proces-verbaal op gezegeld papier worde gesteld. De aanschrijving van 10 September 1881, n°. 15, is hierdoor als vervallen te beschouwen.

Aan
Heeren Commissarissen der Koningin in de
verschillende provinciën; enz.

N°. 118N^o. 206.*Afdeeling*

WATERSTAAT,
1° Onderafdeeling b.

29 Juni 1893.

Bericht op schrijven van
6 Augustus 1892,
n°. 964/3.
betreffende: voorschut-
ting vaartuigen
Nederlandsche zeil- en
roei vereeniging.

Het bestuur van de Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roei-vereening heeft zich tot den Minister van Marine gewend met verzoek dat de vaartuigen van genoemde Vereening gelijk zouden worden gesteld met Rijksvaartuigen.

Blijkens ontvangen mededeeling, heeft mijn ambtgenoot de verklaring afgegeven, dat de vaartuigen der Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roei vereening, voor zooveel zijn Departement betreft, worden gelijkgesteld met Rijksvaartuigen.

Ik heb de eer U te verzoeken, de Hoofdingenieurs in de verschillende districten hiermede bekend te maken, met uitnoodiging om, in verband met art. 18 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., daarop de aandacht van de sluiswachters en verdere kanaalbeambten te vestigen.

Aan

Heeren Inspecteurs van den Waterstaet
in de 1e en 2de inspectie.
(adres:) Inspecteur 1e Inspectie.

N°. 144.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling b.

Betreffende:
reddingsmiddelen
bij bruggen.

N°. 207.

15 Augustus 1893.

Na kennisneming van nevengemeld rapport heb ik de eer U mede te deelen, dat ik mij vereenig met uw voorstel van 7 Februari jl., n°. 154/3, betreffende de aanschaffing van reddingsmiddelen enz., aan Rijkssluizen en bruggen.

Ik verzoek U mitsdien de machtiging daartoe in den zin van Uw aangehaald schrijven (*), namens mij, aan de Hoofdingenieurs te verstrekken, waarbij evenwel is op te merken, dat, aangezien de aan te schaffen voorwerpen zijn te beschouwen als inventarisstukken, die door de onderhoudsaannemers zullen zijn te onderhouden en aan te vullen, de levering daarvan ook aan die aannemers, bij vernieuwing der thans loopende onderhoudsbestekken, kan worden opgedragen, waardoor tevens de uitgaaf over eenige jaren wordt verdeeld.

(*) Een afdruk van dit schrijven komt op de volgende bladzijde voor.

Aan
den Hoofdinspecteur en de beide Inspecteurs
van den Rijkswaterstaat.

Als

N°. 154/3.*Afdeeling*

WATERSTAAT.

7 Februari 1893.

*Betreffende:
reddingsmiddelen
bij bruggen.*

Als vervolg op onzen brief van heden, n°. 153/3, nemen wij de vrijheid te doen opmerken, dat het aanbeveling zou verdienen bij al de Rijkssluizen, zooals bij vele reeds het geval is, middelen tot redding van drenkelingen voorhanden te hebben en bovendien vooral een exemplaar van het voorschrift omtrent de aan te wenden middelen en de behandeling tot bijbrengen, zooals o. a. door de Vereeniging „het Roode Kruis” is uitgegeven.

Mocht dit denkbeeld instemming bij Uwe Excellentie kunnen vinden, zoo zouden aan de Hoofdingenieurs te dien opzichte instructiën en machtiging tot aanschaffing moeten gegeven worden.

*De Hoofdinspecteur en Inspecteurs
van den Waterstaat,*

(get.) VAN DIESEN.

„ WELLAN.

„ LEEMANS.

*Aan
Zijne Excellentie den Minister van
Waterstaat, Handel en Nijverheid.*

N°. 125.N°. 208.

Afdeeling

WATERSTAAT,

15 September 1893.

3° Onderafdeeling *b*.

*Bericht op schrijven van
1 dezer, n°. 1158,
betreffende:
werkkring opzichters.*

Naar aanleiding van nevenvermeld schrijven heb ik de eer U te verzoeken de Inspecteurs uit te roodigen den Hoofdingeniëurs aan te schrijven dat hun de bevoegdheid wordt gegeven tot het brengen van tijdelijke wijziging in den werkkring der opzichters wanneer het belang van den dienst dit vordert, mits daarvan aan het Departement worde kennis gegeven en de standplaats geen wijziging onderga. Voor eene blijvende wijziging moet evenwel vóóraf mijne goedkeuring worden gevraagd.

Bij enz.

*Aan**den Heer Hoofdinspecteur van
den Waterstaat,*

N°. 115.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling *b*.

*Betreffende: verkoop
van boomen.*

N°. 209.

17 November 1893.

Naar aanleiding der 2e alinea van de circulaire van 17 September 1879, n°. 6, wordt de vraag gedaan, of, ingeval een omgewaaide of gestorven boom van het Rijk, in het belang der veiligheid van het verkeer, onverwijld moet worden opgeruimd, vóóraf machtiging tot den onderhandschen verkoop daarvan moet worden gevraagd. Als regel voor zoodanigen verkoop zal moeten gelden dat hij niet mag geschieden zonder dat daartoe machtiging is verkregen, maar voor het geval dat de gelegenheid mocht ontbreken om ongewaaide of gestorven boomen, die in het belang van de veiligheid onmiddellijk moeten worden opgeruimd, zonder hinder voor het verkeer, zelfs tijdelijk ter zijde te leggen of te bergen, kan de Hoofdingenieur zich gemachtigd rekenen die ten spoedigste, zonder voorafgaande goedkeuring, rechtstreeks onderhands te verkoopen, onder verplichting evenwel mij daarvan onmiddellijk kennis te geven met opgaaf van den koopprijs, die bij het bestuur der Domeinen is te storten.

Ik verzoek U van den inhoud dezer aan den Hoofdingenieur van 's Rijkswaterstaat in Uw gewest kennis te geven, ten einde dienovereenkomstig te handelen.

*Aan**Heeren Commissarissen der Koningin.*

Litt. E.

N°. 210.

Afdeeling

4 Mei 1894.

WATERSTAAT,

3e Onderafdeeling b.

*Betreffende: maatregelen
tot instandhouding
verkenmerken.*

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen afschrift van mijne beschikking van heden tot nadere regeling van het in margine vermelde onderwerp, met opdracht te handelen, zooals in deze beschikking is vermeld en dus al de verkenmerken jaarlijks te doen opnemen.

De zakboekjes en de liggers sub 5 en 6 van de beschikking vermeld, zullen U door den Hoofdingenieur belast met den algemeenen dienst worden gezonden.

*Aan**Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in de districten.*

De

Litt. E.

Afdeeling

4 Mei 1894.

WATERSTAAT,

3° Onderafdeeling *b.*

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gezien het rapport van den Hoofdinspecteur van den Rijkswaterstaat van 23 April jl., n°. 563;

Heeft goedgevonden:

ter vervanging zooveel noodig van de voorschriften gegeven bij de circulaires van 22 Januari 1887, n°. 20 en van 26 Januari 1889, n°. 147, vast te stellen de navolgende „Maatregelen voor de instandhouding van de verkenmerken volgens N.A.P. van de nauwkeurigheidswaterpassingen en de waterpassingen van den algemeenen dienst van den Rijkswaterstaat (Register I—XI)”, te weten:

1°. Gemeente-, Kerk- en Waterschapsbesturen, zoomede de ambtenaren van den Waterstaat in de districten, worden, voor zooveel hen aangaat, uitgenoodigd voortdurend een wakend oog te houden op de verkenmerken der nauwkeurigheidswaterpassingen, in de XI registers aangeduid door de letter C¹ en AD¹, en over de merken ter vervanging van verloren geraakte hoofd- of secundaire merken gesteld en door dezelfde letters aangeduid;

2°. zodra gevaar voor beschadiging of voor het verdwijnen van een dergelijk merk bestaat, geven zij daarvan kennis aan den Hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat in het district, die daarvan zoo spoedig mogelijk mededeeling doet aan den Hoofdingenieur belast met den Algemeenen dienst;

3°. de Hoofdingenieur belast met den Algemeenen dienst beoordeelt of vervanging van een dergelijk merk, door een ander, wenschelijk is, en zorgt zoo noodig voor die vervanging;

4°. behoudens de bepalingen hierboven sub 1, 2 en 3 vermeld, is het toezicht op de verkenmerken uitsluitend opgedragen

aan de ambtenaren van den Rijkswaterstaat in de districten. Slechts bij uitzondering kan het toezicht over enkele merken aan die van het Rivierbeheer worden opgedragen ;

5°. aan de Hoofdingenieurs in de districten worden met wit papier doorschoten registers uitgereikt, die als ligger dienst doen ;

6°. aan ieder der opzichters in de districten wordt een zakboekje uitgereikt, waarin de merken voorkomen, aan zijn toezicht onderworpen ;

7°. elk merk, in de zakboekjes vermeld, of daarin later opgenomen, wordt jaarlijks eenmaal onderzocht in het tijdvak van 1 Maart tot ultimo November ;

8°. de datum, waarop de opneming is geschied, wordt telkens vermeld op de bladzijde, waarop de beschrijving van het merk is aangegeven ;

9°. bij de opneming worden al de maten en opgaven, die de plaats van het verkenmerk bepalen, geverifieerd. Van elk verschil wordt melding gemaakt op de witte bladzijde, geplaatst tegenover de beschrijving van het merk ;

10°. bij de verificatie dient in het oog te worden gehouden dat, waar de verschillende getallen, die de plaats van het merk aangeven, in centimeters zijn opgegeven, de opmeting bij de verificatie zich niet tot millimeters behoort uit te strekken ;

11°. heeft de afstand tot den beganen grond eenige wijziging ondergaan tengevolge van geringe ophooging of afgraving van den grond, of ten gevolge van den aanleg van nieuwe bestratingen of stoepen, dan wordt daarvan geen melding gemaakt. Wel echter wanneer de verandering die de afstand heeft ondergaan zeer belangrijk is ;

12°. de opneming heeft plaats door den opzichter persoonlijk, en wordt door hem niet aan vaste arbeiders of anderen overgelaten ;

13°. de toestand van het gebouw waarin zich het merk bevindt, voor zoover die op den vasten en onveranderlijken stand van het merk van invloed kan zijn, wordt tevens nagegaan.

Zoo die toestand te wenschen overlaat wordt zulks nader omschreven ;

14°. het boekje wordt jaarlijks vóór of uiterlijk op 1 December door den opzichter aan den arrondissements-ingenieur gezonden, die het, zoo noodig vergezeld van zijne beschouwingen, aan den Hoofdingenieur in het district doet toekomen ;

15°. de Hoofdingenieur in elk district laat de opmerkingen, in de zakboekjes voorkomende, aanteekenen in het register sub 5 genoemd;

16°. de Hoofdingenieur in elk district zorgt verder voor de kleine herstellingen, die noodig mochten blijken, ten einde het in het ongereede raken van een verkenmerk te voorkomen, en die kunnen worden verricht zonder den juisten stand van het verkenmerk in gevaar te brengen;

17°. jaarlijks, uiterlijk in de eerste helft van Februari, zenden de Hoofdingenieurs in de districten de zakboekjes aan de betrokken opzichters terug en zenden zij de liggers aan den Hoofdingenieur belast met den Algemeenen dienst.

18°. de Hoofdingenieur belast met den Algemeenen dienst neemt de in de liggers gemaakte aanteekeningen over en zendt de liggers daarna aan de Hoofdingenieurs terug;

19°. de Hoofdingenieur belast met den Algemeenen dienst zendt jaarlijks in de maand April door tusschenkomst van den Hoofdinspecteur aan den Minister een lijst, bevattende de verbeteringen, wijzigingen en aanvullingen, in de oorspronkelijke Registers te brengen;

20°. deze lijst wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld. De correctie van de drukproeven wordt overgelaten aan den Algemeenen Dienst;

21°. de Hoofdingenieurs in de districten en de Hoofdingenieur voor de rivieren dragen zorg dat de wijzigingen en aanvullingen op de gedrukte lijst voorkomende, worden overgenomen in de liggers en in de zakboekjes van de opzichters.

's Gravenhage, 4 Mei 1894.

C. LELY.

N°. 131.N°. 211.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

24 October 1894.

1° Onderafdeeling.

*Betreffende: overdracht
van Rijkswegen aan
gemeenten.*

Het is in den laatsten tijd meermalen voorgekomen dat aan gemeenten, behoorende tot de voormalige steden, gedeelten van Rijkswegen in beheer en onderhoud zijn overgedragen, hetzij omdat die ge'eelten weg ten gevolge van uitbreiding van de kom der gemeente als traversen konden worden beschouwd, hetzij omdat de gemeentebesturen uit anderen hoofde de beschikking over zoodanig wegvak wenschten. In sommige gevallen is aan de gemeente eene vergoeding uitgekeerd wegens de kosten van onderhoud, in andere niet.

Het is wenschelijk dat in het vervolg, bij voorkomende gevallen, te dezen aanzien een vaste regel worde gevolgd. In het algemeen behoort als beginsel te worden aangenomen, dat wanneer eene gemeente, in het gemeentebelang, een gedeelte Rijksweg in beheer en onderhoud wenscht te verkrijgen, de overdracht van zoodanig gedeelte, tenzij het algemeen belang zich daartegen verzette, geschiede op den voet van het besluit van den Souvereinen Vorst van 20 September 1814, n°. 52, als traverse, en dus zonder uitkeering van vergoeding wegens het onderhoud.

Waar in de nabijheid van de in het genoemde besluit bedoelde voormalige steden, een gedeelte van den Rijksweg, door bebouwing als anderszins, het karakter aanneemt van eene gewone straat en dus als traverse is te beschouwen, behoort, in afwachting eener nadere regeling, het onderhoud van Rijkswegen zich te beperken tot hetgeen als deel van den algemeenen verkeersweg wordt vereischt, zonder dat rekening mag worden gehouden met het allengs gewijzigd karakter van dat wegvak,

Aan

*Heeren Hoofdingenieurs van den Waterstaat
in de onderscheidene districten.*

of met de eischen die daaraan zouden kunnen worden gesteld als deel uitmakende van het stratennet, waarvan het onderhoud, krachtens art. 179 der gemeentewet, ten laste der gemeente komt.

Ik heb mitsdien de eer U te verzoeken, voortaan in den boven aangegeven zin te handelen. Voor gedeelten van Rijkswegen, die gaandeweg in de bebouwde kom der gemeente worden opgenomen, kan met inachtneming van het bovenbepaalde omtrent het onderhoud, worden afgewacht wat het gemeentebestuur zal doen, tenzij U aanleiding mocht vinden, indien overdracht van een gedeelte Rijksweg in het Rijksbelang wenschelijk voorkomt daartoe op de gewone wijze een voorstel te doen.

N°. 108.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling *b*.N°. 212.

10 November 1894.

*Bericht op schrijven van
25 Oct. jl., n°. 1325/3
betreffende: voeding
van buitengewone
opzichters.*

Ik kan mij met het voorstel, bij nevensgemeld schrijven gedaan, vereenigen en verzoek U mitsdien den Hoofdingenieurs op te dragen bij de voorstellen tot benoeming van buitengewone opzichters of bij die tot aanwijzing van adjunct-opzichters voor toezicht op de uitvoering van bestekken, voor zooveel noodig te vermelden of de voorgedragen ambtenaar aanspraak op bedoelde vergoeding kan doen gelden, zullende dan in de beschikking tot benoeming of aanwijzing tevens eene tegemoetkoming van f i worden toegekend, voor elken dag, waarop volgens daarmontrent door den betrokken Ingenieur maandelijks af te leggen verklaring, de dienst niet gedoogde dat het werk werd verlaten.

Aan

*Heeren Hoofdinspecteur en beide Inspecteurs
van den Waterstaat.*

N°. 174.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling *b*.

Bericht op schrijven van
 23 Dec. jl., n°. 1054
betreffende:
gunning van werken.

N°. 213.

4 Januari 1896.

Ik heb de eer U mede te deelen dat, ter vermindering van oponthoud, de aannemers voortaan door de Hoofdingenieurs in kennis worden gesteld met de gunning der werken, zoodat de aanschrijving van 29 Mei 1894, Litt. A, als vervallen kan worden beschouwd.

De Hoofdingenieurs ontvangen rechtstreeks van mijn Departement de opdracht tot het doen van bedoelde kennisgeving.

Aan
Heeren Commissarissen der Koningin.

N°. 104.*Afdeeling*

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.N°. 214.

8 Januari 1896.

*Bericht op schrijven van
28 December 1895,
n°. 4582/4240,
betreffende: ijsbanen op
de Rijkskanalen.*

Naar aanleiding van Uw terzijde aangehaald rapport zijn de gemeentebesturen van Montfoort e. s. in antwoord op hun adres verwezen naar den Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht en is aan diens Ambtgenooten in Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland en Zuidholland den brief gericht, waarvan afschrift hiernevens gaat.

Ik heb de eer U te verzoeken de betrokken Hoofdingenieurs hiermede in kennis te stellen en hun mede te deelen dat zij zich eventueel met voorstellen tot sluiting der vaart tot den Commissaris der Koningin zullen kunnen wenden.

De met Uw aangehaald rapport overgelegde brieven der Hoofdingenieurs gaan hierbij terug.

*Aan
Heeren Inspecteurs van den Waterstaat
in de 1e en 2e Inspectie.*

Naar

N°. 104.

Afdeeling

8 Januari 1896.

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling.

*Betreffende: ijsbanen op
de Rijkskanalen.*

Naar aanleiding van een door de besturen der langs den gekanaliseerden Hollandschen IJssel in de provincie Utrecht gelegen gemeenten tot mij gericht adres, waarin verzocht werd dat maatregelen mogen worden genomen tot bescherming der ijsbanen op het genoemde Rijkskanaal, tegen moedwillige vernieling door stoombooten, heb ik de adressanten doen verwijzen naar den Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht, die krachtens de 2e zinsnede van artikel 23 van het Algemeen reglement voor rivieren, kanalen enz. onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) het bevaren van het kanaal bij besloten water kan verbieden.

Ik acht het niet ondienstig ook de aandacht van U HoogEdelGestrenge te vestigen op de genoemde reglementsbeplating, door welke de gelegenheid is gegeven om bij besloten water de vaart door een Rijkskanaal te doen ophouden, indien het U in eene gegeven omstandigheid mocht voorkomen dat de belangen van het kanaal of die van het verkeer over de ijsbanen zouden moeten gaan boven het belang eener voortgezette scheepvaart.

Aan

*den Heer Commissaris der Koningin in de
provinciën Friesland, Groningen, Drenthe,
Overijssel, Gelderland, Zuidholland.*

N . 143.

N°. 215.

Afdeeling

WATERSTAAT,

3^e Onderafdeeling *b*.

3 Februari 1895.

Betreffende :
briefwisseling met het
Departement.

Hoewel art. 36 der Instructie voor den dienst en het personeel van den Rijkswaterstaat bepaalt, dat, behoudens de daar vermelde uitzonderingen, de briefwisseling tusschen den Minister en de Hoofdingenieurs in den regel plaats heeft door tusschenkomst van den Commissaris der Koningin of den Inspecteur, zoo was het gebruikelijk zoowel in brieven als kantbeschikkingen van mijn Departement uitgaande, te vragen Uw voorstel of advies door tusschenkomst van den Inspecteur in te zenden. Dit is, evenwel in verband met het vorenstaande, overbodig en zal voortaan achterwege worden getalen. Wanneer rechtstreeks bericht wordt verlangd zal dit bepaaldelijk worden vermeld.

Ter vermijding van misverstand breng ik dit ter Uwer kennis, opdat steeds overeenkomstig het bedoelde artikel der Instructie worde gehandeld.

Aan
Heeren Hoofdingenieurs van den
Waterstaat in de districten.

N°. 142.*Afdeeling*

19 October 1896.

WATERSTAAT,

1^e Onderafdeeling

*Bericht op schrijven van
19 September jl.,
n°. 517/3419,
betreffende: uitgifte van
gronden langs Rijks-
kanalen en wegen.*

Met de bij Uw aangehaald gemeenschappelijk rapport voorgestelde beginselen voor de uitgifte van Rijksgronden langs kanalen en wegen, hetzij in erfpacht, hetzij bij wijze van vergunning, kan ik mij in algemeenen zin vereenigen.

Aanvragen ter bekoming van Rijksgronden zullen mitsdien, voor zooverre dit reeds thans niet geschiedt, daaraan zijn te toetsen, met inachtneming van plaatselijke omstandigheden.

Voor zooveel noodig, kan door U hierop de aandacht der Hoofdingeniëurs worden gevestigd.

*Aan
de Heeren Inspecteurs van den Waterstaat
in de 1e en 2e inspectie.*

Naar

DEPARTEMENT ZALT-BOMMEL
DER MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN HET ALGEMEEN.

VERGADERING

der Leden op **MAANDAG 25 MEI 1925**, des avonds om 8 uur.

Aan de orde is :

Mededeelingen.

Verkiezing van leden van het Hoofdbestuur.

Verslagen.

Verkiezing van Bestuursleden.

Begrooting 1925/'26.

Benoeming Afgevaardigde ter Algem. Vergadering.

Punten van beschrijving der Algem. Vergadering.

Uitloting van aandelen.

Ballotage:

HET BESTUUR.